

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

півдня ніде було голці впасти» [1, с.214]. Також речення «Das Telefonbuch war ja richtig voll von Sommers» [3, с.301], перекладено як «У цьому довіднику Соммерів, як опеньків на пеньку» [1, с.305].

Коли дитячі книжки перекладаються, то може виникнути необхідність у різноманітних припасуваннях з метою дотримання понять про хороше і погане для дітей [2, с.195]. Так, наприклад, з метою припасування Світлана Колесник перекладає слово «Mistkerl» [3, с.178], як «чортів сухар» [1, с.180].

В той же час, перекладач опускає багато важливої інформації з оригіналу при перекладі, через що ПТ втрачає деякі функції, які є в ОТ. Часто Колесник порушує стилістичну, фатичну та експресивну функції оригіналу, наприклад: «Als nächstes hab ich es mit Pinkeln probiert...» [3, с.14], перекладено як: «Тоді я вирішила сходити до вбиральні» [1, с.10]. Замість розмовного стилю (туалет/тубзик), Світлана Колесник вдається до літературної мови (вбиральня).

В результаті аналізу ми дійшли висновку, що перекладач Світлана Колесник намагається при перекладі зберігати особливості української мови, але, в той же час, вона викидає багато важливої для українського читача інформації і таким чином не передає деякі функції оригіналу. Відкритим для подальшого дослідження залишається запитання про те, на скільки такі переклади є поширеними в Україні, та чи є вони доцільними.

Список літератури

1. Абеді Ізабель. Лола шукає подругу. - Х.: Вид - во "Ранок", 2015. - 192 с.
2. Потапова А. Є. Дитяча література: підходи та критерії перекладу / А.Є.Потапова // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. - Житомир: В[^]-во ЖДУ ім.І. Франка, 2010. - 197 с.
3. Abedi Isabel. 13 Auflage. 2014. - Bindlach: Loewe Verlag GmbH, 2004. - 185 с.
4. Mary Snell-Hornby. Hans G. Hönig / Paul Kussmaul. Peter A. Schmidt (Hrsg.). Handbuch Translation. 2. verb. Aufl. - Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2006. - с. 245 - 399.

СУФІКС -АЧ У СТРУКТУРІ КОМПОЗИТИВ-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Ліпич В. М., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та славістики
Бердянський державний педагогічний університет
м. Бердянськ, Україна

Суфікс *-ачь* утворився в праслов'янський період унаслідок ускладнення *-акь-і* -. У праслов'янській мові *-ась* у поєднанні з іменниковими основами позначав *nomina attributiva*, для яких було характерним виділення домінантної ознаки предмета. На слов'янському ґрунті названий формант виявився досить продуктивним. Дослідники фіксують нові *nomina agentis* на *-ась*, які витіснили більш давні.

У пам'ятках XI-XIII століть є характерні праслов'янські утворення, які зберігають виразну мотивацію, наприклад, серед девербативів виділяється група назв осіб-виконавців дії, що названа дієсловом: *ковач, орач, копач*. У пам'ятках

Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку

давньоруськоукраїнської епохи утворень на *-ач* зафіксовано мало, тенденції дальшого розвитку форманта лише закладалися. Серед простих віддієслівних дериватів трапляються назви неживих предметів, чільне місце в них займають інструментальні найменування: *сШач*, *сШач*, *товькач*; назви природних об'єктів; продуктів харчування та явищ природи, речовин.

Композити з суфіксом *-ач* творили такі лексико-словотвірні типи: складні іменники, які мають значення пристрою, за допомогою якого виконується дія, або особи, яка є виконавцем певної дії, названої дієсловом. Деякі композити утворювали назви, які поєднували і значення особи, і значення пристрою.

На початку ХХ ст. в українській мові більшість композитно-суфіксальних іменників на *-ач* позначали назви пристрою, який слугує для виконання дії над тим, що назване в мотивувальному слові, наприклад: *вугленавантажувач* (СУМ I 780) "машина для навантажування кам'яного вугілля"; *голкотримач* (II 108) –пристрій, у якому закріплюється голка"; *платвотримач* (VII 66) "пристрій, який тримає платівки"; *радіопередавач* (VIII 433) "пристрій для передавання інформації за допомогою радіохвиль"; *соломоподавач* (IX 450) "пристрій для подавання соломи"; *снігоприбирач* (425) "машина для очищення від снігу"; *снопоподавач* (428) "пристрій у молотарках для подавання снопів" тощо.

Трапляються також композити, мотивовані **прономінально-вербальними** типами основ: *самоперекидач* (СУМ IX 121) "пристрій, для автоматичного перекидання вантажу" (сам +(о)+ перекидає ^ **самоперекидач**); *самовкидач* (184); *самозвантажувач* (200) *саморятувач* (285) "респіратор" тощо.

Б розвитку науково-технічного прогресу виникають машини, які охоплюють значно більший спектр виконання роботи. Для того, щоб точніше й повніше описати можливості їхньої роботи, виникають назви, що мають три основи, опорну - дієслівну та залежні - іменникові: *пінобризковловлювач* (РУТС 165); *соломополовозбирач* (518); *соломополовоокопнувач* (518). На основі ідіоматичного словосполучення "коротке замикання" утворилася назва терміна в електриці *короткозамикач* (РУТС 197) "пристрій, що служить для навмисного створення короткого замикання".

Отже, формант *-ач* почав проявляти свою активність у композитно-суфіксальній деривації іменників української мови наприкінці ХІХ століття і на сьогодні є досить продуктивною словотвірною одиницею. Поява дериватів такого типу пов'язана із потребою номінації в термінології різних галузей (переважно металургії, будівництві). За нашими даними, майже дев'яносто відсотків складних іменників мають значення пристрою, який слугує для виконання дії, що названа мотивувальним дієсловом.

Література

1. РУТС - Російсько-український технічний словник / Уклад. М.М.Матійко, О.М.Матійко та ін. - К. : Державне видавництво технічної літератури УРСР, 1961. - 964 с.
2. СУМ - Словник української мови : У 11 т. [ред. кол. : !.К.Білодід (гол.) та ін.]. - К. : Наукова думка, 1970. - 1980.
3. Олексенко В.П. Словотвірна категорія інструменталія як категорія непередикатного типу / В.П. Олексенко // Функціонально-комунікативні аспекти граматики і тексту: Збірник наукових праць, присвячений ювілею доктора філологічних наук, професора, академіка АНВШ України, завідувача кафедри